

میراث العزیز عزیز عالی بنت الہدی

V

سیرشناخت:	کاتانی، نقوی، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور:	جایگاه عرف در استنباط / نقوی الکاتانی.
مشخصات نشر:	قم : مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۳۹۲، ۷۷.
فرست:	مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۷۷.
ناشر:	مؤسسه آموزش عالی بنت الہدی، ۷.
ناشر:	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۷۹۲-۵
ناشر:	، حبیب فهرست نویسی: فیبا
ردادهات:	کتابنامه، همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع:	عرف (فقہ).
موضوع:	عرف - تفسیر و استنباط
موضوع:	حقوق - تفسیر و استنباط
شناخت افزوده:	جامعہ علمی عالیہ مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
ردہ بنڈی کنگرہ:	BP19/۱۶۱، ۳۹۲
ردہ بنڈی دیوبی:	۱۹۷/۳۴۲
شماره کتابشناسی ملی:	۲۴۱۲۹۳۱

تقدیم بہ:

آفریدگار ہستی و حبیب ترین خلائق، محمد مصطفیٰ ﷺ وصی برحقش علی مرتضیٰ ﷺ و پاره تنش حضرت زہرا ﷺ و بہ سروران جوانان بہشت حسینی ﷺ و خاندان مطہر شان، بہویژہ بقیۃ اللہ اعظم ﷺ و والدین بزرگوارم۔

جایگاه عرف در استنباط

تقوی الکنانی

مركز بين الملل
ترجمه و نشر المصطفى

جاگاه عرف در استباط

مؤلف: تقوی الکنائی

چاپ اول: ۱۳۹۲ ش / ۱۴۳۵ ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام

● چاپ: نارنجستان ● قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۳۰۰

حمد حفظ برای ناشر محفوظ است.

● محتوای این کتاب در محتوای نسخه های پیشین تغییر نداشته است.
● محتوای این کتاب در محتوای نسخه های پیشین تغییر نداشته است.
● محتوای این کتاب در محتوای نسخه های پیشین تغییر نداشته است.
● محتوای این کتاب در محتوای نسخه های پیشین تغییر نداشته است.
● محتوای این کتاب در محتوای نسخه های پیشین تغییر نداشته است.

pub.miu.ac.ir - miup@pub.miu.ac.ir

با سپاس از دست اندرکارانی که مایلند تولید آین اثر را درست نمایند.

- مدیر انتشارات: محمد سعید پناهی
- معاونت تولید: تورج روحانی
- ناظر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر فنی: محمدمیقر شکری
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی
- آماده ساز: حسن ترابی
- ویراستار: جواد چنانی
- نمونه‌خوان: محمد سعید پناهی
- صفحه‌آور: محمد سعید پناهی
- نویسنده: محمد سعید پناهی

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت. به همین ترتیب نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است: روشی که پایان‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به روز، جامع، منسجم و تاکثربودی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصلی اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مؤرد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیبیه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی^{علی‌الله} و مقام معظم رهبری (دام ظله العالی) می‌باشد.

«جامعة المصطفی^{علی‌الله} العالمية» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی^{علی‌الله} «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی^{علی‌الله}» را تأسیس کرده است.

اثر حاضر با عنوان جایگاه عرف در استباط پژوهش محقق گرامی سرکار خانم نقوی الکنائی، کوششی است در به ثمر رساندن گوشه‌ای از این اهداف متعالی.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخواهیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۷	۱. مفهوم شناسی
۱۷	۲. تعریف عرف
۱۷	۳. مفهوم عرف در لغت
۲۰	۴. عرف در قرآن
۲۲	۵. عرف در اصطلاح علم اصول
۲۳	الف) عرف از دیدگاه دانشوران سنتی
۲۵	ب) عرف از نظرگاه دانشوران شیعی
۲۶	۶. تعریف استباط
۲۶	۱. استباط در لغت
۲۸	۲. استباط در اصطلاح علم اصول
۳۰	۷. تعریف حکم
۳۰	۱. حکم در لغت
۳۱	۲. حکم در اصطلاح علم اصول
۳۲	۳. عرف و مفاهیم مشابه
۳۲	۱. عرف و عادت
۳۵	۲. عرف و اجماع
۳۸	۳. سیره عقلا و عرف
۴۱	۸. اقسام عرف
۴۱	۱. عرف به اعتبار سبب یا موضوع

۴۱	الف) عرف لفظی (قولی)
۴۴	ب) عرف عملی
۴۵	ج) عرف ارتکازی
۴۵	۲. عرف به اعتبار صدور
۴۶	الف) عرف عام
۴۶	ب) عرف خاص
۴۷	۳. عرف به اعتبار پذیرش
۴۷	الف) عرف صحیح
۴۷	ب) عرف فاسد
۴۸	ج) عرف مرسل
۴۸	۴. دیگر تقسیمات عرف
۴۸	ا. عرف دقیق و عرف مسامحی
۴۹	ب. عرف مطرد، غالب و مشترک
۴۹	ج) عرف مقاین و غیر مقاین
۵۱	۲. ادله حجتیت عرف
۵۳	مفهوم حجتیت
۵۴	ادله حجتیت عرف
۵۴	۱. کتاب
۵۷	۲. سنت
۶۲	۳. اجماع
۶۲	۴. عقل
۶۷	شروط اعتبار عرف
۶۷	۱. اطراد و غلبه
۶۸	۲. تقارن
۶۹	۳. عدم مخالفت با نص شرعی
۷۰	۴. عدم منع شارع
۷۱	۵. عدم مخالفت با عقل عملی
۷۱	مراتب عرف در حجتیت
۷۳	۳. جایگاه عرف در استنباط حکم شرعی
۷۵	عرف در بیان موضوع
۷۵	۱. کاربرد عرف در اثبات تحقق موضوع
۷۸	۲. کاربرد عرف در تعیین حدود موضوع حکم شرعی

۸۰.....	۳. کاربرد عرف در تغییر موضوع حکم شرعی
۸۰.....	۴. تبیین مفهوم عناوین شرعی
۹۰.....	۵. تطبیق مفاهیم بر مصادیق
۹۶.....	عرف در بیان دلالت و ظهور
۹۹.....	موارد کاربرد عرف در فهم ظهورات
۹۹.....	۱. بر طرف کردن ظهور لغوی (تبیین مراد استعمالی)
۱۰۰.....	۲. تعیین مراد جدی متکلم
۱۰۱.....	۳. تشکیل مدلول الزامی
۱۰۲.....	عرف در بیان حکم
۱۰۷.....	فرایند
۱۰۹.....	منابع
۱۰۹.....	فارسی
۱۱۰.....	عربی